

Erdogan a Putin zvládli téměř nemožné

- CZ24 News | 28. října 2019

SOČI: Dohoda, které dosáhlo jednání v Soči, je win-win-win pro Sýrii, Rusko a Turecko.

Jednání mezi Recepem Tayyipem Erdoganem a Vladimírem Putinem v ruském Soči trvalo celkem 6 hodin a byla náročná. Ve hře byl plán, jak konečně zpacifikovat severovýchodní Sýrii, uvádí svůj článek novinář Pepe Escobar pro *Asia Times*.

Tisková konference po jednání byla poněkud divná, vystačila si jen s obecnostmi. Nedalo se ale pochybovat, že Erdogan a Putin zvládli něco, co bylo skoro nemožné.

Dohoda obou zemí vytváří bezpečnou zónu na hranici mezi Tureckem a Sýrií, což bylo Erdoganovým přáním od roku 2014. Na hranici budou patrolovat společné ruské a turecké hlídky. Kurdské jednotky se z oblasti stáhnou. Syrská vládní vojska budou přítomna na celém severovýchodě Sýrie a Putinův imperativ syrské územní integrity byl dodržen, píše Escobar o obsahu dohody.

Escobar míní, že dohoda je win-win-win situací pro Sýrii, Turecko i Rusko. Neodvratně končí syrský Kurdistan, který kontrolovali separatisté. Erdoganův mluvčí skloňoval slova jako syrská teritoriální integrita či jednota Sýrie, která ze strany Ankarý nikdy předtím nezazněla.

Putin po dosažení dohody okamžitě telefonoval prezidentu Bašáru Asadovi. Ruská vojenská policie a syrská vládní vojska už přijíždějí do oblasti, ze které se stahují kurdské jednotky – jedná se o 30 km širokou oblast podél hranice s Tureckem na syrském území. Od příštího úterý zde mají začít společné hlídky.

V den jednání v Soči navštívil prezident Asad Idlíb, fakticky válečnou zónu, kterou syrská vládní vojska s leteckou podporou Ruska nakonec vyčistí od islamistů, kteří byli doslova do včerejška podporováni Tureckem.

Damašek tak po 8 a půl letech války pomalu ale jistě získá suverenitu nad územím Sýrie.

Oba politici v Soči nezmínili ani slovem klíčový prvek – kdo kontroluje ropná pole v Sýrii. Zato prezident Donald Trump tweetoval, že USA „zajistily ropu“. Nikdo neví, jakou ropu. Pokud by šlo o syrskou ropu, tak je to proti mezinárodnímu právu. Nemluvě o tom, že USA chybí jakýkoliv mandát k tomu, aby Sýrii okupovaly.

USA nakonec v Sýrii ponechají zbytky svých jednotek, a to v oblasti středního Eufratu, kde skutečně je několik ropných polí. Mají je spolu s opozičními Syrskými demokratickými silami bránit, aby se nedostaly do rukou islamistů a dalších – dalšími se míní vláda v Damašku.

Vláda v Damašku to nepřijme, ale právě teď se věnuje získání kontroly nad severem země, který má strategický význam i z hlediska zdrojů – potravin, zemědělství a energie. V severních provinciích Sýrie se nacházejí vodní přehrady, voda, ropa, plyn a úrodná půda. USA se, jak se zdá, stahují ze Sýrie jen částečně. Mají malou základnu na hranici s Jordánskem, což ovšem strategicky nedává smysl. Pozice USA v Sýrii se rychle mění, uvádí Escobar (viz mapa v anglickém originálu).

Podle Escobarova mínění je Sýrie klíčovou zemí války o plynovody. Nejde jen o plynovody uvnitř země, ale i o to, že se USA snaží zabránit, aby Sýrie svoje nerostné zdroje komercionalizovala. Stejně je osud plynovodu Írán-Írák-Sýrie, který byl dohodnut memorandem v roce 2012.

Plynovod vadí Turecku, vadí USA, vadí také Saúdské Arábii, vadí i Kataru. Až začne plánovaná rekonstrukce Sýrie v hodnotě 200 miliard dolarů, situace se dramaticky změní. Escobar míní, že bude zajímavé, jak se k projektu postaví Evropská unie, která roky podporovala politiku „Asad musí odejít“.

NATO explicitně podpořilo tureckou operaci Pramen míru - ještě nikdy jsme nebyli svědky takové geopolitické ironie: člen NATO, Turecko, očištěné od svých neo-osmanských snů, radostně přijímá Gazpromem podporovaný plynovod Írán-Irák-Sýrie.